

νος, ὁ ὁποῖος ἐφεύρε τὴν μηχανὴν καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τὴν κινεῖ.

¹Κεῖται τὸ τέλος.

Σ.

1. Ἐκ τοῦ περὶ χαρακτήρος συγγράμματος τοῦ Σαμουήλ Σμῆλς (Samuel Smiles) θέλωμεν σταχυολογήσει μέρη τινὰ καὶ καταχωρίσει ἀτάκτως εἰς διάφορα φύλλα τῆς Ἑστίας ὡς ἀληθείας πρακτικὰς τοῦ κοινοῦ βίου καὶ πολυτίμους ὑποθήκας παρέχοντες ταύτας εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας. Ὁ συγγραφεὺς οὗτος εἶναι γνωστὸς εἰς τοὺς Ἕλληνας δι' ἑτέρου αὐτοῦ συγγράμματος, τοῦ «Βοήθει σαυτὸν», ὅπερ εὐγενῆς τῶν παρ' ἡμῖν Κυρία μετέφρασεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ ἐξέδωκεν ἀνωμόως. Σ. τ. Δ.

ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ

Μετάφρασις Α. Μ.

Ὁ χαρακτήρ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μία τῶν ἰσχυροτέρων κινητικῶν δυνάμεων, αἵτινες ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ. Ὑπὸ τὴν εὐγενεστέρην αὐτοῦ ὄψιν παριστᾷ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἐν ἀπάσῃ αὐτῆς τῇ μεγαλειότητι, ἅτε δεικνύων τὸν ἀνθρωπον ὑπὸ τὰ καλλίτερα αὐτοῦ χρώματα.

Οἱ ἄνθρωποι οἱ ἔχοντες ἀληθῆ ὑπεροχὴν, εἴτε διὰ τῆς φιλοπονίας αὐτῶν, εἴτε διὰ τῆς εὐθύτητος, εἴτε διὰ τοῦ ὕψους τῶν ἀρχῶν, εἴτε διὰ τῆς ὀρθότητος τῶν σκέψεων, ἐπιβάλλουσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν εἰς τὰ πλήθη αὐτομάτως τινὰ σεβασμόν. Οἱ πολλοὶ κατὰ φύσιν πιστεύουσιν εἰς τοιοῦτους ἄνδρας, ἔχουσι πεποιθήσιν εἰς αὐτοὺς καὶ σπύδουσι νὰ μιμηθῶσιν. Ὅτι ἀγαθὸν ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχει, ἐπ' αὐτῶν στηρίζεται, καὶ ἄνευ αὐτῶν ὁ κόσμος θὰ ἦτο ἀκατοίκητος.

Ὁ ἔξοχος νοῦς διεγείρει τὸν θαυμασμόν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ὁ χαρακτήρ ἀσφαλιζει τὸν σεβασμόν ὁ πρῶτος εἶναι δύναμις τοῦ ἐγκεφάλου, ὁ δεύτερος ἀπόρροια τῆς καρδίας· ἐν τῷ μακρῷ δὲ σταδίῳ τοῦ βίου, ἡ καρδία κυβερνεῖ. Καὶ μὲν οἱ ἐξόχου νοῦς ἄνθρωποι ἐν τῇ νοημοσύνῃ τῆς κοινωνίας κατέχουσι θέσιν τινὰ ἀρμόζουσιν αὐτοῖς, ἀλλ' οἱ ἐμπλοεὶ ὅμως χαρακτήρος ἀποτελοῦσι τὴν συνείδησιν τῆς κοινωνίας. Ἐνθ' δὲ θαυμάζομεν ἐκείνους, μιμούμεθα τοῦτους.

Οἱ μεγάλοι ἄνδρες αἰετοπετοῦ ὑπῆρξαν ὄντα ἐξαιρετικὰ, καὶ τὸ μεγαλεῖον δὲ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ εἶναι σχετικόν· διότι οἱ ἄνθρωποι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν ἔχουσι κύκλον ἐνεργείας τοσοῦτον περιορισμένον, ὥστε ὀλίγοι τυγχάνουσι τῆς εὐκαιρίας ν' ἀναδειχθῶσι μεγάλοι· ἕκαστος ὅμως ἐν τῇ κοινωνίᾳ δύναται νὰ φέρεται ἐντίμως καὶ δικαίως, καλὴν ποιούμενος χρῆσιν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ προσόντων· δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν, οὐχὶ δὲ καὶ κατάχρησιν τῶν διανοητικῶν καὶ σωματικῶν δώρων, ὧν ἔλαχε, δύναται νὰ προσπαθῆσθαι νὰ καταστήσῃ τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ ἀγαθὴν καὶ δυνατὴν. Εἰς αὐτὸν ἔγκειται νὰ εἶναι ἀληθής, δίκαιος, ἐντιμὸς καὶ πιστὸς καὶ εἰς αὐτὰ ἔτι τὰ ἐλάχιστα πράγματα· ἐν ἐνὶ λόγῳ δύναται νὰ ἐκτελεῖ

τὸ καθήκον του ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἐνεργείας, ἐν τῷ ὁποίῳ ὥρισεν αὐτὸν ἡ Πρόνοια.

Ἡ ἐκπλήρωσις αὐτῆ τοῦ καθήκοντος ὅσον ἀπλήρῃ καὶ ἂν φαίνεται παριστᾷ τὸ ὑψηλότερον ἰδανικόν τοῦ βίου καὶ τοῦ χαρακτήρος. Ἴσως ἐν αὐτῇ οὐδὲν ὑπάρχει τὸ ἡρωϊκόν, ἀλλ' ὁ ἡρωϊσμός δὲν εἶναι ὁ καθημερινὸς κλῆρος τοῦ ἀνθρώπου· ἐνθ' δὲ τὸ ἀκλόνητον αἶσθημα τοῦ καθήκοντος ὑψοῖ αὐτὸν εἰς τὰς ὑψηλοτέρας θέσεις, ἐξ ἴσου ποδηγετεῖ αὐτὸν καὶ ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς λειτουργίας τοῦ συνήθους βίου. Ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἀνθρώπου συγκεντροῦται ἐν τῇ σφαίρᾳ τῶν συνήθων καθήκοντων. Αἱ δρατικώτεραι δὲ πασῶν τῶν ἀρετῶν εἰσι καὶ αἱ ὠφελιμώτεραι ἐν τῇ καθημερινῇ χρῆσει· εἰσὶ στερεωτέραι καὶ διαρκέστεραι. Αἱ ἀρεταὶ αἱ ὅλως ἔξοχοι, αἱ ὑπεράνω κείμεναι τοῦ κοινοῦ ἀνθρώπου, πολλάκις ἀποβαίνουσι πηγὴ πειρασμῶν καὶ κινδύνων. Ὁ Μπουρκε ἐξήνεγκεν ἀλήθειαν εἰπὼν ὅτι «πᾶν οἰκοδόμημα ἀνθρώπινον, οὐτινος ἢ βάσις στηρίζεται ἐπὶ ἡρωϊκῶν μόνον ἀρετῶν, φέρει ἐν ἑαυτῷ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀδυναμίας καὶ τῆς διαλύσεως».

Ὅταν ὁ διδάκτωρ Ἀβὸτ, ὁ ὕστερον γενόμενος ἀρχιεπίσκοπος Κανταβρυγίας, ἐξωγράφισεν τὸν χαρακτήρα τοῦ θανόντος φίλου του Θωμᾶ Σακβίλ, δὲν ἔθιξε ποσῶς τὴν ἀξίαν τούτου ὡς πολιτικοῦ ἀνδρὸς ἢ ὡς ποιητοῦ, ἀλλ' ὠμίλησε περὶ τῶν ἀρετῶν τὸν ἀνδρὸς ἐκείνων, αἵτινες εἶχον σχέσιν καὶ συναφείαν πρὸς τὰ καθημερινὰ τοῦ βίου καθήκοντα. «Ἐκ τίνων σπανίων πραγμάτων ἦτο πεπρωκισμένος! εἶπε· τίς παρ' αὐτὸν ὑπῆρξε τρυφερώτερος πρὸς τὴν γυναῖκά του, ἀγαθότερος πρὸς τὰ τέκνα του, τίς ἔδειξε μεγαλειότεραν ἀφοσίωσιν εἰς τοὺς φίλους, μετριόπαθειαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ πίστιν εἰς τὴν τήρησιν τοῦ λόγου;»

Βέβαιον δ' ὄντως εἶναι ὅτι δύναται τις καλλίτερον νὰ κατανοήσῃ καὶ ἐκτιμήσῃ τὸν ἀληθῆ χαρακτήρα τοῦ πλησίον διὰ τῆς διαγωγῆς τούτου πρὸς τοὺς ἀναστρεφόμενους αὐτὸν, καὶ διὰ τοῦ τρόπου, δι' οὗ πραγματεύεται τῆς λεπτομερείας μιᾶς ὑποθέσεως, χυδαίας ἔστω, καὶ ἐκ τῶν καθημερινῶν πράξεων τοῦ ἀνθρώπου, ἢ διὰ τῶν τρόπων, δι' ὧν καθίσταται γνωστὸς εἰς τὸ κοινὸν ὡς συγγραφεὺς, ρήτωρ ἢ πολιτευόμενος.

Ὑπὸ ἑτέραν δ' ἔποψιν τὸ καθήκον, ὅπερ ἐν γένει εἰσέρχεται εἰς πάσας τὰς σχέσεις τοῦ συνήθους ἀνθρωπίνου βίου, εἶναι καὶ τὸ στήριγμα τῶν εὐγενεστέρων χαρακτήρων. Δύναται νὰ συμβῆ νὰ μὴ ἔχη τις οὔτε γνήματα, οὔτε κτήματα, οὔτε ἐπιστημονικὰ γνώσεις, οὔτε δύναμιν, ὅφειλε ὅμως νὰ ἔχη σταθερὰν καρδίαν, εὐγενεῖς διαθέσεις, νὰ εἶναι ἐντιμὸς, πιστὸς, μετριόφρων. Ὁ προσπαθὼν νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἑαυτοῦ καθήκον κατὰ συνείδησιν φθάνει εἰς τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐπιλάσθη, καὶ καταθέτει αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐν

ἐαυτῷ τὰς ἀρχὰς ἀνδρικοῦ χαρακτῆρος. Πολλοὶ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἐν τῷ κόσμῳ οὐδὲν ἕτερον κεκτημένοι ἢ ἀγαθὸν χαρακτῆρα· οὗτοι δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὑπερέχουσι τῶν ἄλλων, ὡς ὑπερέχει τῶν πολλῶν κεφαλὴ ἐστεμμένου βασιλέως.

Ἡ καλλιέργεια τῆς διανοίας δὲν συνδέεται στενῶς πρὸς τὴν καθαρότητα καὶ τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦ χαρακτῆρος. Ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ γίνεται συνθέστατα ἐκκλησις εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ εἰς τὸ ἐμπνέον αὐτὸν πνεῦμα, ἐνῶ αἱ πρὸς τὴν διάνοιαν καὶ τὸν νοῦν ὑπαινεγμοὶ εἰσι σπικνωτέροι. «Μία φουχτα καλῶν πράξεων, εἶπεν ὁ Γεώργιος Χέρμπερτ, ἔχει πλειοτέραν ἀξίαν ἐνὸς κοιλοῦ ἐπιστήμης».

Ὁ λόγος οὗτος δὲν ἐλέγχθη πρὸς καταφρόνησιν τῆς ἐπιστήμης, ἀλλ' ὅπως καταδειχθῆ ὅτι καὶ ἡ ἐπιστήμη πρέπει νὰ συνδέηται πρὸς τὴν ἀγαθότητα. Ἐνίοτε ἀπαντᾷ τις ἐξοχὸν διάνοιαν συνδεδεμένην πρὸς εὐτελέστατον χαρακτῆρα, χαρακτῆρα ὅστις καθιστᾷ τὸν ἔχοντα ὅσῳ δουλικὸν πρὸς τοὺς ἀνωτέρους του, τόσῳ ἀλαζόνα πρὸς τοὺς κατωτέρους του. Δύναται τις ν' ἀναφανῆ ἐξοχὸς ἐν τῇ τέχνῃ, τῇ φιλολογίᾳ, τῇ ἐπιστήμῃ, ὡς πρὸς τὴν ἠθικὴν ὁμωσ, τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐθύτητα νὰ εἶναι ἄξιος νὰ ταχθῆ πολὺ κατωτέρω τῶν πτωχῶν καὶ ἀμαθῶν χωρικῶν.

«Ἐπιμένετε, ἔγραψεν ὁ Περθὲς εἰς φίλον του, ὅτι πρέπει νὰ προσφέρωμεν σέβας εἰς τοὺς σοφοὺς. Λέγω ἀμὴν, μὴ λησμονεῖτε ἡμῶς ἐν ταύτῳ, ὅτι ἡ εὐρύτης τῆς διανοίας, τὸ βάθος τῶν διανοημάτων, ἡ ἐκτίμησις παντὸς πράγματός καὶ πάσης πράξεως εὐγενοῦς, ἡ πείρα τοῦ κόσμου, ἡ λεπτότης τῶν τρόπων, ἡ ἐπιτηδειότης καὶ ἡ δραστηριότης ἐν τῇ πράξει, ὁ ἔρωσ τῆς ἀληθείας, ἡ εὐθύτης καὶ ἡ χάρις, δύνανται καὶ νὰ ἐλλείπωσιν ἐντελῶς ἀπὸ λογίου ἀνδρός καὶ πολυμαθοῦς».

Εἶπέ τις ποτε εἰς τὸν Βάλτερ Σκῶτ, ὅτι πολὺ σέβας καὶ τιμὴ πρέπει νὰ ἐπιδεικνύεται πρὸς τὴν φιλολογικὴν ἱκανότητα καὶ τὴν περὶ τὰ γράμματα ἐπιτυχίαν. «Ὁ Θεὸς φυλάττοι, ἀνέκραξεν ὁ μέγας συγγραφεύς· ὁ κόσμος οὗτος θὰ ἦτο ἄχαρις, ἐάν οἱ λόγοι σου ἐξελαμβάνοντο ὡς ἀληθεῖς δόγμα. Ἀνέγων εἰς τὸν βίον μου πολλὰ βιβλία, ἐμίλησα μετὰ τῶν ἐξοχωτέρων νόων καὶ μᾶλλον ἀνεπτυγμένων περὶ τὰ γράμματα, ἀλλὰ βεβαίῳ, ὅτι ἤκουσα ἐκπεσόντας ἀπὸ τῶν χειλέων πτωχῶν ἀνθρώπων, ἀνευ ἀνατροπῆς, ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, λόγους, οἷους δὲν ἀπῆντησα εἰμὴ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ, λεχθέντας δ' ἐν στιγμῇ καθ' ἣν ἠγωνίζοντο μετὰ ἡρώσμου ἀταράχου καθ' ὅλων τῶν συμφορῶν καὶ τῶν θλίψεων τῆς πενιχρᾶς αὐτῶν ὑπάρξεως. Οὐδέποτε θὰ ἐλθωμεν εἰς κατανόησιν καὶ σεβασμὸν τῆς ἀληθοῦς ἡμῶν ἀποστολῆς καὶ τοῦ μέλλον-

τος, ἐάν δὲν συνειθίσωμεν νὰ θεωρῶμεν ὡς δευτερεῦον πᾶν ὅ,τι δὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς καρδίας».

Ὁ πλοῦτος μικρὰν ἔχει ἐπίδρασιν ἐπὶ τὴν μόρφωσιν τοῦ χαρακτῆρος· συνήθως δὲ ἀποβαίνει καὶ αἰτία παρακμῆς καὶ ἐκπτώσεως. Πλοῦτος καὶ διαφθορὰ, πολυτέλεια καὶ ἀνηθικότης ἔχουσι πρὸς ἄλληλα στενὴν συνάφειαν. Πτωχεῖα δὲ σχετικὴ συμβιβάζεται πρὸς τὸν εὐγενέστατον χαρακτῆρα. Ἄνθρωπος οὐδὲν ἕτερον ἔχων εἰμὴ φιλοπονίαν, λιτότητα καὶ εὐθύτητα δύναται νὰ καθίσῃ μετὰ τῶν μεγαλειτέρων ἀνδρῶν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ χαρακτῆρ εἶναι κτήμα· εἶναι ἡ εὐγενεστέρα τῶν κτήσεων· ὁ κεκτημένος αὐτὸν ἔχει δικαιώματα ἐπὶ τῆς καθολικῆς ὑπολήψεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀνθρώπων.

Οἱ ἀναζητοῦντες διὰ τοῦ χαρακτῆρος καὶ μόνον τὸ ἀληθὲς ἀγαθόν, ἴσως δὲν θ' ἀποκτήσωσι ποτε μεγάλα πλοῦτη, θὰ εὕρωσιν ὅμως ἀνταμοιβὴν εἰς τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν περὶ αὐτῶν δόξαν τῶν ἀνθρώπων.

«Οὐδεὶς, εἶπε ποτὲ ὁ Βενζαμὲν Ρουδυάρτ, ὑποχρεοῦται νὰ εἶναι πλούσιος, οὐδὲ καὶ σοφός· πάντες ὅμως ὀφείλουσι νὰ εἶναι ἔντιμοι».

Εἰς τὰ συνήθη τοῦ βίου πράγματα ὁ χαρακτῆρ ἔχει ἐνεργὸν μέρος πλειότερον τῆς διανοίας. Ἐνεκα δὲ ταύτης τῆς δυνάμεως, ἥτις ὡς ἡγεμὼν προέσταται, βλεπομένη ἀνθρώπους τινὰς ἀκοῦντας ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπίδρασιν ὅλως δυσανάλογον πρὸς τὰς διανοητικὰς αὐτῶν δυνάμεις. Φαίνονται δρῶντες διὰ δυνάμεις κερυμμένης, ἥτις μυστηριωδῶς ἀναθρώσκει ὅπου καὶ ἂν παρασταθῶσι. Διὰ τοῦτο εἶπεν ὁ Βούρκε περὶ τινος μεγάλου ἀρχοντος τῆς παρελθούσης ἐκατονταετηρίδος· «Αἱ ἀρεταὶ τοῦ ἦσαν ἡ δυνάμις του».

Καίτοι ἡ καλὴ δόξα περὶ ἀνθρώπων ἀπλοῦ χαρακτῆρος βραδέως βίζονται ἐπὶ τῆς κοινωνίας, αἱ ἀληθεῖς ὅμως αὐτῶν ἀρεταὶ δὲν μένουσιν ἐντελῶς ἀγνωστοί. Συμβαίνει νὰ κακολογηθῶσιν, ἢ νὰ παρανοηθῶσιν ὑπὸ τῶν πλησίων, ἢ λύπη ἢ ἡ δυσπραγία νὰ καταβάλωσιν αὐτοὺς ἐπὶ τινὰ χρόνον· διὰ τῆς ὑπομονῆς ὅμως καὶ τῆς ἐπιμονῆς θὰ ἐμπνεύσωσι τέλος τὸ σέβας καὶ τὴν πίστιν, ἧς ὄντως εἶναι ἄξιοι.

Ἡ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΚΩΔΩΝΟΚΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΧΑΡΙΟΥ

Ὁ καρχαρίας, ὁ φοβερὸς κάτοικος τῶν ὑπὸ τοὺς τροπικοὺς θαλασσῶν, ἀπαντᾷται μὲν καθόλου εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, ἀλλ' ἀγαπᾷ πρὸ πάντων νὰ διατρέβῃ εἰς τοὺς ἰχθυόοντας κόλπους πρὸς κορεσμὸν τῆς ἀπλήστου ἀδδραφγίας του. Καὶ γὰρ μὲν συνήθως καταβροχθίζει ἰχθύας,